

ПРОБЛЕМА ГУМАНІЗАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Актуальність теми дослідження. Сучасні глобалізаційні процеси впливають на порушення гармонії у системі «людина-природа», адже формування особистості та лікування її душі відбувається під впливом естетичного споглядання на багатства природи. Також, агресивна сторона глобалізації та уніфікація світу впливають на переоцінку цінностей, що змінюють світоглядні орієнтації, життєві сценарії особистості як фундатора мегапроєкту під назвою глобалізація. Актуальність цього дослідження ще пояснюється комплексом запитань, що виявляють джерела й зміст людського буття, пов'язаних з розвитком, формуванням і функціонуванням особистості. Розумовий, духовний і тілесний розвиток сучасної особистості знаходиться під загрозою як екологічного характеру, так і духовно-ціннісного. **Мета дослідження.** Дослідити проблеми гуманізації глобального розвитку та цінності в житті суспільства. **Об'єкт дослідження.** Об'єктом дослідження є діяльність народних мас, держави, класів, політичних партій, громадських рухів, окремих осіб – їх свідомість, воля, рівень розуміння об'єктивних потреб розвитку суспільства. **Предмет дослідження** – аналіз впливу філософії на розвиток системи освіти і виховання глобального розвитку. **Завдання дослідження:** проаналізувати зміст поняття «глобалізація»; проаналізувати проблеми гуманізації глобального розвитку; гуманізм як система моральних і громадянських цінностей; визначити об'єктивні умови та суб'єктивні фактори у суспільному розвитку; виявити шляхи і напрями оптимізації гуманістичної парадигми у різноманітних проєктах розвитку сучасної цивілізації. Сьогоднішня складна економічна та соціально-політична ситуація потребує більш, ніж колись, гуманістичного підходу, а саме: поваги до людини, добросердечності, турботи про благополуччя людини, сприяння розумінню між людьми різних націй на основі загальнолюдських ідеалів. В умовах зміни суспільної системи одним з історико-культурних завдань є розвиток автономії, індивідуальності ініціативи, самостійності кожної людини. Інформаційне суспільство потребує творчої особистості, здатної на нестандартне мислення, з широким загальногуманістичним кругозором. Особливістю гуманістичного світогляду є виключна адаптивність до мінливих соціальних і культурних умов життя людства. Можна відрізнити античний гуманізм, візантійський гуманізм (XIV-XV ст.) і гуманізм епохи європейського Відродження. Цінності гуманізму одержали широке визнання в епоху Просвітництва, перетворившись з того часу поряд із наукою, технологією та ідеєю прав людини – у глибинний і постійно діючий фактор європейської цивілізації. Гуманізм – це етичний, науковий і філософський світогляд, який перетворив наш світ. Учені і мислителі, художники і письменники, які подіяли гуманістичні погляди, визначали образ сучасності впродовж більш ніж половини останнього тисячоліття. Унікальна місія гуманізму в сучасному світі визначається його належністю до теоретичного світогляду. Він допомагає людині виробити логічні послідовні переконання, вільні від релігійних, містичних або теологічних поглядів. Найбільш суттєвим для гуманістичного світогляду є втілення вищих етичних цінностей у життя. Розум і знання сприяють розрізненню нами істинних моральних цінностей. Головною цінністю є гідність і незалежність особистості. Захист гуманізмом особистісного самовизначення не означає виправдання будь-якої форми поведінки людини. Так само, як терпимість гуманізму відносно різних стилів життя не обов'язково вбачає їх схвалення. Філософи-гуманісти завжди були прибічниками завдання удосконалення особистості (Сократ, Арістотель, Гегель та інші). Критерії удосконалення: здатність людини до самостійного вибору, творчості, естетичного судження, свідомих мотивувань власних вчинків, розумне осмислення діяльності, а також відчуття обов'язку на практиці реалізувати той головний талант, яким наділена людина від природи. Також, гуманізм ставить завдання відповідальності і обов'язку по відношенню до інших. Це означає, що ми повинні розглядати інших людей як приємні або неприємні нам об'єкти. Гуманісти дотримуються принципу: «Кожний заслуговує людського ставлення» і визнають «золоте правило»- «не чини з іншими так, як не хотів би, щоб чинили з тобою» [5, с. 243]. Зміст і характер людського життя визначається, зрештою, способом людської діяльності, одним з головних чинників якого є засоби виробництва - знаряддя діяльності. Це перше й головне чуттєво-практичне й духовно-абстрактне усвідомлення відмінності людини від іншого природного світу. Іншим не менш важливим чинником стало спілкування людей засобами мови та інших символічних форм культури [1, с. 96]. Комунікативна діяльність особистості відбувається в глобальному просторі, її цінності, орієнтації, ідеали, проєкти, сценарії впливають на розбудову сучасної глобалізації. Термін «глобалізація» набув широкого змісту та має багато значень і концептуальних підходів. Більшість дослідників сходяться думками у тому, що глобалізація – це багатоаспектний процес тотального включення всіх сфер матеріального й духовного буття різних країн і народів планети у формування єдиної системи, яка знаходиться у прямому зв'язку з біосферою. Її суттєвою особливістю є усвідомлення різними країнами й народами глобальних планетарних загроз, а також формування глобальної спільноти на основі споріднених ціннісних орієнтирів, культури, способу життя. На думку В.Воронкової: «В структуру дисциплінарної матриці парадигми глобалізації входять: символічні узагальнення, що складають формальний апарат і мову, характерну для конкретної наукової дисципліни; метафізичні компоненти, що визначають найбільш фундаментальні теоретичні і методологічні принципи глобального світорозуміння; цінності, що детермінують панівні ідеали і норми побудови і обґрунтування наукового знання в епоху глобалізації» [2, с. 6]. Найглибше тлумачення суспільного прогресу дав Г.Гегель. Розвиток суспільства він розглядав як діалектичне співвідношення прогресу й регресу, як діалектичну єдність і боротьбу протилежностей. «Розвиток, є рухом вперед від недосконалого до досконалого...» – Гегель вважав прогрес закономірним і необхідним явищем суспільного життя [4, с. 106]. В глобальному суспільстві зберігається необхідність у використанні філософської методології, яка б задовольняла потребу збереження глобальних цінностей світу та справедливості, що впливає на формування ідеалів особистості. Для цього необхідно змінювати свідомість сучасної людини через філософію. **Висновки:** основою еволюції філософських уявлень про цінності є давня теоретична традиція, що демонструє ставлення людини до світу в дихотомії цінностей та знання. Сукупність матеріальних і духовних цінностей, а також спосіб їх створення, вміння використовувати їх для конкретного прогресу людства, сприяє глобальному розвитку [5, с. 276]. Цінності допомагають людині не тільки здійснювати біосоціальні функції, але й творити, управляти виробництвом, самореалізовувати себе в ринковій економіці, досліджувати нові горизонти в науці, здобувати душевний спокій та інтелектуально удосконалюватися, тобто досягати успіхів у будь-яких сферах діяльності, що ототожнюється з уявленням про щасливе і повнокровне життя. Глобалізаційні процеси в світі, маючи негативні наслідки і позитивні перспективи для розвитку людства, так само відбиваються і на розвитку окремої особистості. Під негативним наслідком маємо на увазі посилення нерівності розвитку на національних спільнот. Стрімкий технічний і технологічний прогрес перетворив країни зі стабільними показниками соціально-економічного розвитку в ще більш спроможні, а країни третього світу занурюються в ще більш злидні. Економічний розвиток країни складає підґрунтя для розвитку особистості, обумовлюючи наявність сили і часу, якими людина може скористатися [3]. Потрібно розвиватись, адже кожне нове покоління починає своє життя в світі матеріальних і духовних цінностей, створених попередніми поколіннями.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. К., 1996. 369с.
2. Воронкова В. Філософія глобалізації: соціоантропологічні, соціоекономічні та соціокультурні виміри. Монографія. – Запоріжжя: Видавництво ЗДА, 2010. 272 с.
3. Кармадонов О. Глобалізація і символічна власть // Вопросы философии. 2005. №4. С. 47-56.
4. Щерба С.П., Заглада О.А Філософія: Підручник К., 2011. 547с.
5. Ільян В.В., Кулагін Ю.І. Філософія: Підручник К., 2002. 452с.